НАУКОВО-МЕТОДИЧНА КОМІСІЯ З ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ
МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УПРАВЛІННЯ МЕТОДОЛОГІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ
МІНІСТЕРСТВА ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ОСНОВІ ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ПОЛОЖЕНЬ (СТАНДАРТІВ) БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

16—18 жовтня 2000 року

Київ КНЕУ 2000

ББК 65.052
У 41

Удосконалення обліку та аналізу господарської діяльності на основі впровадження нових Положень (стандартів) бухгалтерського обліку в Україні: Тези доповідей міжнар. наук.-практ. конф. 16—18 жовт. 2000 р. / Відп. за вип. В. М. Івахненко. — К.: КНЕУ, 2000. — 268 с.

ISBN 966-574-189-6

Матеріали збірника становлять науковий і практичний інтерес для професорсько-викладацького складу вищих навчальних закладів, наукових працівників, що займаються дослідженням проблем обліку, аудиту та аналізу господарської діяльності, керівників і бухгалтерів організацій, економістів, аспірантів і студентів.

ББК 65.052

Науковий редактор *М. Г. Чумаченко*, д-р екон. наук, проф.

Редакційна колегія: *В. М. Івахненко*, канд. екон. наук, проф. (відп. за вип., заст. наук. ред.); *М. В. Кужельний*, д-р екон. наук, проф.; *В. М. Лінник*, д-р екон. наук, проф.; *О. В. Небильцова*, канд. екон. наук, доц.; *С. В. Калабухова*, канд. екон. наук, доц.

Адреса редакційної колегії:

03680, м. Київ, пр-т Перемоги, 54/1,
Київський національний економічний університет
Науково-методичний відділ, тел. 441-20-79

Наукове видання

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ
ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
НА ОСНОВІ ВПРОВАДЖЕННЯ
НОВИХ ПОЛОЖЕНЬ (СТАНДАРТІВ)
БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
16—18 жовтня 2000 року

Відповідальний за випуск
канд. екон. наук, проф. *В. М. Івахненко*

Редактор *І. Стремовська*
Художник обкладинки *О. Стеценко*
Коректор *Л. Денисенко*
Комп'ютерний набір *О. Бабич, О. Баранівської, О. Михолат, О. Іваненко, І. Пантюхової, Т. Мальчевської*

Підписано до друку 25.09.2000. Формат 60×84/16. Папір офсетний
Гарнітура Тип Таймс. Друк офсетний. Умовн. друк. арк. 15,58.
Умовн. фарбовідб. 15,80. Обл.-вид. арк. 17,73. Наклад 250 прим. Зам. 20-2051.

Видавництво КНЕУ
03680, м. Київ, пр-т Перемоги, 54/1
Тел. (044) 458-00-66, тел./факс (044) 446-64-58
E-mail: publish@kneu.kiev.ua

ISBN 966-574-189-6

© КНЕУ, 2000

Порядок використання прибутку визначається власником (власниками) підприємства або уповноваженим ним органом згідно зі статутом підприємства.

Одержавши прибуток, підприємство насамперед за встановленими нормативами здійснює розрахунки з бюджетом, формує цільові фонди, покриває збитки минулих звітних періодів.

На формування резервного капіталу (фонду) може спрямовуватися не менше 25% статутного капіталу. Щорічні відрахування повинні складати не менше 5% чистого прибутку до одержання необхідної суми. Кошти зараховуються на спеціальний банківський рахунок і використовуються на основі рішень учасників, що приймаються на зборах. При відрахуванні прибутку в резервний капітал робиться бухгалтерський запис: Дт рах. 443 Кт рах. 43.

Прибуток може використовуватися для створення фонду сплати дивідендів. Розмір планової і нарахованої суми грошових коштів цього фонду затверджується зборами учасників підприємства. В бухгалтерському обліку робиться запис: Дт рах. 443 Кт рах. 67 «Розрахунки з учасниками». За чинним законодавством із суми нарахованих дивідендів сплачується податок на прибуток у розмірі 30%. При цьому робиться бухгалтерське проведення: Дт рах. 67 Кт рах.641 «Розрахунки за податками».

У разі потреби підприємство може формувати й інші фонди.

Прибуток — може бути використаний і на інші цілі, наприклад, на удосконалення технологічних процесів, організації виробництва, для покриття збитків минулих періодів. Покриття збитків за рахунок прибутку звітного періоду відображається в обліку записом: Дт рах. 441 Кт рах. 442.

При складанні балансу дані субрахунків 441, 442, 443 алгебраїчно підсумовуються.

Т. В. Микитенко, ст. викладач
Академія державної податкової служби України

ІНТЕГРАЦІЯ РІЗНИХ ВИДІВ ОБЛІКУ ТА ЇХ РЕФОРМУВАННЯ

Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» передбачено, що бухгалтерський облік є обов'язковим видом обліку, який ведеться підприємством. Бухга-

лтерська (фінансова), податкова, статистична та інші види звітності, що використовують грошовий вимірник, грунтуються на даних бухгалтерського обліку. Виходячи з цього положення реформування бухгалтерського обліку відповідно до міжнародних стандартів та формування ринкової економіки в Україні повинно здійснюватися способом інтеграції податкового, статистичного та внутрішньогосподарського (управлінського) обліку на інформаційній системі бухгалтерського обліку. Для цього підприємству надано право самостійно визначати облікову політику, обирати форму бухгалтерського обліку, розробляти форми внутрішньогосподарського (управлінського) обліку, звітності та контролю господарських операцій, затверджувати графіки документообороту, доповнювати систему рахунків рахунками другого порядку, непередбаченими типовим Планом рахунків бухгалтерського обліку, складати регістри аналітичного обліку тощо.

Положення (стандарти) бухгалтерського обліку, затверджені Міністерством фінансів України, в основному відповідають вимогам інтеграції різних видів обліку на основі бухгалтерського обліку. Так, Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» передбачено обов'язки підприємства висвітлювати обрану облікову політику, включаючи принципи оцінки статей звітності, методів обліку об'єктів (операцій) та відображення на окремих статтях звітності. Одночасно передбачається за необхідності наводити у фінансових звітах інформацію розрахункового характеру. Ці вимоги є ідентичними до податкової, статистичної та внутрішньогосподарської (управлінської) звітності, але з невідомих причин вони не знайшли відображення у Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 1. Цей недолік призводить до того, що фінансова звітність складається на підставі даних бухгалтерського обліку, документально підтверджених, а податкова звітність складається значною мірою за даними позасистемних вибіркових відомостей, розрахунків тощо. Так, податкова декларація з податку на додану вартість складається з використанням книг обліку придбаних і проданих товарів, податкових накладних, розрахунків коригування за ставками платежів тощо. При інтеграції різних видів обліку особливості складання податкових декларацій можна вирішити у режимі АРМів бухгалтерського обліку за спеціальними програмами.

При контрольних перевірках достовірності розрахунків, платежів податковим адміністраціям на підприємствах доводиться вручну складати вибіркові відомості, розрахунки. Це призводить

до значної трудомісткості обліково-аналітичних процедур і не завжди документально обгрунтованих розрахунків платежів. Виникають спори між підприємством і податковими адміністраціями, які нерідко розглядаються арбітражними судами.

Відрадно, що Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» передбачаться можливість застосування підприємствами методології класифікації основних засобів та обчислення амортизації, діючої в системі оподаткування. При розробці і впровадженні комп'ютерних програм можна передбачити інтеграцію фінансового і податкового обліку, що зменшить трудомісткість обліку і підвищить оперативність і достовірність інформації для користувачів. Подібні інтегративні принципи повинні містити також інші Положення (стандарти) бухгалтерського обліку («Запаси», «Зобов'язання», «Витрати», «Доходи» та ін.).

Отже, інтеграція різних видів обліку в умовах формування ринкової економіки є необхідною передумовою впровадження комп'ютерних інформаційних технологій у господарському і державному управлінні.

Г. В. Мисака, асистент
Київський національний університет ім. Тараса Шевченка

НОВІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ВИТРАТ ОБІГУ ЗА НАЦІОНАЛЬНИМИ СТАНДАРТАМИ

В Україні з упровадженням національних стандартів бухгалтерського обліку та звітності було розпочато новий етап загальної реконструкції системи економічних відносин, метою якого є створення на основі існуючих прийомів і методів бухгалтерського обліку комплексного механізму формування різнопланової та високоякісної економічної інформації про діяльність підприємств, яка б відповідала потребам як вітчизняних, так і закордонних її споживачів.

Варто зазначити, що в закордонній практиці окремого нормативу «Витрати» не існує; вітчизняне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 (ПБО-16) «Витрати» з'явилося завдяки органічному поєднанню його авторами щонайменше чотирьох-п'яти міжнародних стандартів відповідного змісту. Такий підхід